

ABSTRAKT

Cílem této diplomové práce je provést rozbor trestu odnětí svobody na doživotí a zodpovědět základní otázky související s problematikou této trestní sankce. Doživotní trest je nutno zkoumat nejen z hlediska norem trestního práva, ale také s ohledem na psychologické a sociální dopady, které s sebou dlouhodobé odnětí svobody přináší.

Diplomová práce se skládá ze šesti hlavních kapitol, které se dále dělí na podkapitoly. Každá kapitola je věnována různým aspektům doživotního trestu a práce se tak snaží podat komplexní pohled na doživotní trest.

Po úvodním výkladu následuje první kapitola, která vymezuje pojem a účel trestu. Podává historický exkurz do vývoje chápání a pojetí trestu. Práce popisuje proces chápání trestu od pomsty a odplaty, od pojetí zastrašení až po moderní chápání trestu respektující základní lidská práva a svobody. Snaží se, na příkladu významného italského myslitele Cesare Beccarii, ukázat osvícenské pojetí trestu, přesto že takového vnímání sankcí převládlo až během 19. století. Dále pak je v první kapitole obsažen výklad o systému trestních sankcí.

V druhé kapitole je obsažen výklad o trestu smrti. Jedná se o sankci, kterou je nutno s doživotním trestem srovnat, aby bylo možné zodpovědět tradiční otázku, a to zda patří trest smrti do právního řádu demokratického státu, nebo zda má být zcela nahrazen právě doživotním trestem. Proto v závěru této části práce je obsažena kapitola srovnávající trest smrti s trestem odnětí svobody na doživotí a porovnávající dopad obou těchto sankcí na pachatele stejně jako na společnost.

Třetí kapitola přináší výklad již o samotném trestu odnětí svobody na doživotí. Kapitola popisuje právní úpravu doživotního trestu, stejně jako zásady trestního práva, které musí být při ukládání tohoto trestu respektovány. Dále pak přináší výklad o zakotvení doživotní sankce v právních řádech vybraných států pro porovnání s úpravou českou.

Další kapitola diplomové práce zachycuje výkon trestu odnětí svobody na doživotí. Jedná se o trest, který je dlouhodobý a je tedy nutné, aby byl jeho výkon upraven s ohledem na tuto skutečnost, stejně jako s přihlédnutím k faktu, že je doživotní trest ukládán pachatelům nejzávažnějších trestných činů.

Pátá kapitola věnuje výklad osobnosti pachatelů odsouzených k doživotnímu trestu a vlivu odsouzení na jejich psychický stav.

Šestá kapitola předkládá výzkum vlivu doživotního trestu na odsouzené. Srovnává výsledky mezinárodních výzkumů a těch prováděných na území České republiky a snaží se učinit závěr spolu s výsledky dosaženými výzkumem prováděným v opavské věznici autorkou práce.

Závěrečné slovo shrnuje poznatky z výše popsaných kapitol a klade důraz na nezbytnost přesné úpravy ukládání a výkonu doživotního trestu stejně jako na nepodceňování vlivů mimotrestních oborů při jeho výkonu.

